

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ Π/ΘΜΙΑΣ ΚΑΙ Δ/ΘΜΙΑΣ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΣΠΟΥΔΩΝ, ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ & ΟΡΓΑΝΩΣΗΣ Π.Ε.
ΤΜΗΜΑ Α΄ ΣΠΟΥΔΩΝ ΚΑΙ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Ταχ. Δ/νση : Ανδρέα Παπανδρέου 37
Τ.Κ. – Πόλη : 15180 – Μαρούσι
Ιστοσελίδα : <http://www.minedu.gov.gr>
Email : spudonpe@minedu.gov.gr
Πληροφορίες : Θ. Δημητρακόπουλος
ΤΗΛ. : 210 344 2248
FAX : 210 344 3354

Βαθμός Ασφαλείας:
Να διατηρηθεί μέχρι:
Βαθμός Προτεραιότητας: **ΕΞ. ΕΠΕΙΓΟΝ**

Αθήνα, 19-5-2017

Αρ. Πρωτοκόλλου : 83939/Δ1

Α Π Ο Φ Α Σ Η

ΘΕΜΑ: Ωρολόγιο Πρόγραμμα Ολιγοθέσιων Δημοτικών Σχολείων

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις :

- α) της παραγράφου 11, περίπτωση ε, του άρθρου 4 του Ν. 1566/1985, (ΦΕΚ Α 167') «*Δομή και λειτουργία της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και άλλες διατάξεις*», όπως αυτή τροποποιήθηκε με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 2, του άρθρου 7, του Ν. 2525/1997 (ΦΕΚ Α' 188), «*Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις*».
- β) της παραγράφου 5, του άρθρου 4 του Νόμου 2525/1997 (ΦΕΚ Α' 188), «*Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων του στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις*».
- γ) του άρθρου 1 και 2 του Ν. 3966/2011 (ΦΕΚ Α'118) με θέμα: «*Θεσμικό πλαίσιο των Πρότυπων Πειραματικών Σχολείων, ίδρυση Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Οργάνωση του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ» και λοιπές διατάξεις*».
- δ) του άρθρου 90 του «*Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα κυβερνητικά όργανα*» που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π.Δ. 63/2005 (ΦΕΚ Α'98).
- ε) του άρθρου 1 του Π.Δ. 70/2015 (ΦΕΚ Α' 114) περί Ανασύστασης του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού και μετονομασίας του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων σε

Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων.

στ) του Π.Δ 125/2016 (ΦΕΚ Α' 210) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών».

2. Το με αριθ. 20/04-05-2017 απόσπασμα πρακτικού του Δ.Σ. του ΙΕΠ.
3. Το γεγονός ότι σύμφωνα με την αριθ. πρωτ. 79813/Β1/15-5-2017 Εισηγήση της Δ/νσης Τακτικού Προϋπολογισμού, ΜΠΔΣ και ΠΔΕ –Τμήμα Β', από την παρούσα απόφαση δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

Αποφασίζουμε

Καθορίζουμε Εβδομαδιαίο Ωρολόγιο Πρόγραμμα Ολοήμερων Ολιγοθέσιων Δημοτικών Σχολείων (1/θέσιο, 2/θέσιο και 3/θέσιο) από το σχολικό έτος 2017-2018 ως εξής:

Ωρολόγιο Πρόγραμμα Ολιγοθέσιων Δημοτικών Σχολείων

1/θέσιο, 2/θέσιο και 3/θέσιο

ΩΡΕΣ	ΔΙΑΡΚΕΙΑ	
8:00-8:10	10'	Υποδοχή μαθητών
8:10-8:55 (08.10 -08.35, 08.35 - 08.55)	45'	1 ^η διδακτική ώρα (1 ^ο και 2 ^ο διδακτικό ημίωρο)
8:55-9:40 (08.55 - 09.20, 09.20 - 09.40)	45'	2 ^η διδακτική ώρα (3 ^ο και 4 ^ο διδακτικό ημίωρο)
09.40 – 10:05	25'	Διάλειμμα
10:05 -10:50 (10.05– 10.30, 10.30 – 10.50)	45'	3 ^η διδακτική ώρα (5 ^ο και 6 ^ο διδακτικό ημίωρο)
10:50-11:35 (10.50 – 11.15, 11.15 – 11.35)	45'	4 ^η διδακτική ώρα (7 ^ο και 8 ^ο διδακτικό ημίωρο)
11:35-12:00	25'	Διάλειμμα
12:00-12:45 (12.00– 12.25, 12.25 – 12.45)	45'	5 ^η διδακτική ώρα (9 ^ο και 10 ^ο διδακτικό ημίωρο)
12:45-13:30 (12.45 – 13.10, 13.10– 13.30)	45'	6 ^η διδακτική ώρα (11 ^ο και 12 ^ο διδακτικό ημίωρο)
13:30-13:40	10'	διάλειμμα
13:40- 14:15	35'	Σίτιση-χαλάρωση
14:15-15:00	45'	1 ^η διδακτική ώρα ολοήμερου προγράμματος
15:00-15:15	15'	Διάλειμμα
15:15-16:00	45'	2 ^η διδακτική ώρα ολοήμερου προγράμματος

Ωρολόγιο Πρόγραμμα Ολοήμερου 1/θεσίου Δημοτικού Σχολείου

Α/ Α	Μαθήματα	Γενική Συνδ/λία Α,Β,Γ,Δ,Ε, ΣΤ	ΤΑΞΕΙΣ Α- Β			ΤΑΞΕΙΣ Γ-Δ			ΤΑΞΕΙΣ Ε - ΣΤ			ΣΥΝΟΛΟ
			Α	Β	Συνδ/ λία Α-Β	Γ	Δ	Συνδ/ λία Γ-Δ	Ε	ΣΤ	Συνδ/ λία Ε- ΣΤ	
1	Θρησκευτικά							1/2			1/2	1,00
2	Γλώσσα		6/2	6/2				6/2			6/2	12,00
3	Μαθηματικά		3/2	3/2		3/2	3/2		3/2	3/2		9,00
4	Ιστορία							1/2			1/2	1,00
5	Μελέτη Περιβάλλοντος				3/2			2/2				2,50
6	Γεωγραφία										1/2	0,50
7	Φυσικά										2/2	1,00
8	Κοιν. & Πολ. Αγωγή										1/2	0,50
9	Μελέτη - Προετοιμασία	5/2										2,50
ΣΥΝΟΛΟ		2,50	4,5	4,5	1,5	1,5	1,5	5,00	1,50	1,5	6,00	30,00
10	Αισθητική Αγωγή (Μουσική, Εικαστικά, Θεατρ. Αγωγή)											
11	Φυσική Αγωγή											
12	Αγγλικά											
13	Τ.Π.Ε.											

Το μάθημα της Γλώσσας διδάσκεται για 6 διδακτικά ημίωρα στις τάξεις Α', Β', Γ'-Δ' (συνδιδασκαλία), Ε'-ΣΤ' (συνδιδασκαλία).

Το μάθημα των Μαθηματικών διδάσκεται για 3 διδακτικά ημίωρα, ξεχωριστά σε κάθε τάξη και όχι σε συνδιδασκαλία.

Το μάθημα της Ιστορίας διδάσκεται για 1 διδακτικό ημίωρο στην Γ'- Δ' (συνδιδασκαλία) και για 1 διδακτικό ημίωρο στην Ε'- ΣΤ' (συνδιδασκαλία).

Το μάθημα των Θρησκευτικών διδάσκεται για 1 διδακτικό ημίωρο στην Γ'- Δ' (συνδιδασκαλία) και για 1 διδακτικό ημίωρο στην Ε'-ΣΤ' (συνδιδασκαλία).

Το μάθημα της Γεωγραφίας διδάσκεται για 1 διδακτικό ημίωρο στην Ε'-ΣΤ' (συνδιδασκαλία).

Το μάθημα των Φυσικών διδάσκεται για 2 διδακτικά ημίωρα στην Ε'-ΣΤ' (συνδιδασκαλία).

Το μάθημα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής διδάσκεται για 1 διδακτικό ημίωρο στην Ε'-ΣΤ' (συνδιδασκαλία).

Το μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος διδάσκεται για 3 διδακτικά ημίωρα στην Α'-Β' (συνδιδασκαλία) και 2 διδακτικά ημίωρα στην Γ'-Δ' (συνδιδασκαλία).

Το μάθημα της Αισθητικής Αγωγής περιλαμβάνει τα Εικαστικά, τη Μουσική και τη Θεατρική Αγωγή και διδάσκεται κατ' ελάχιστον ένα (1) διδακτικό ημίωρο σε όλες τις τάξεις και κατά μέγιστο: α) τα Εικαστικά

2 διδακτικές ώρες στις Α' και Β' τάξεις και 1 διδακτική ώρα στις Γ', Δ', Ε' και ΣΤ' τάξεις, β) η Μουσική 1 διδακτική ώρα σε όλες τις τάξεις και γ) η Θεατρική Αγωγή 1 διδακτική ώρα σε όλες τις τάξεις.

Το μάθημα της Φυσικής Αγωγής διδάσκεται κατ' ελάχιστον ένα (1) διδακτικό ημίωρο σε όλες τις τάξεις και κατά μέγιστο 3 διδακτικές ώρες σε όλες τις τάξεις.

Το μάθημα των Αγγλικών διδάσκεται από εκπαιδευτικό ΠΕ06 κατ' ελάχιστον ένα (1) διδακτικό ημίωρο σε όλες τις τάξεις και κατά μέγιστο 1 διδακτική ώρα στις τάξεις Α' και Β' και 3 διδακτικές ώρες στις Γ', Δ', Ε' και ΣΤ' τάξεις.

Το μάθημα των ΤΠΕ διδάσκεται από εκπαιδευτικό ΠΕ19-20 ή από εκπαιδευτικό ΠΕ70, εφόσον είναι κάτοχος πιστοποίησης Β' επιπέδου, κατ' ελάχιστον ένα (1) διδακτικό ημίωρο σε όλες τις τάξεις και κατά μέγιστο 1 διδακτική ώρα σε όλες τις τάξεις.

Ωρολόγιο Πρόγραμμα Ολοήμερου 2/θεσιου Δημοτικού Σχολείου.

Α/Α	Μαθήματα	ΤΑΞΕΙΣ Α Γ Δ					ΣΥΝΟΛΟ	ΤΑΞΕΙΣ Β Ε ΣΤ					ΣΥΝΟΛΟ
		Α	Γ	Δ	Συνδ/λία Γ Δ	Συνδ/λία Α Γ Δ		Β	Ε	ΣΤ	Συνδ/λία Ε ΣΤ	Συνδ/λία Β Ε ΣΤ	
1	Θρησκευτικά				2/2		1,00				2/2		1,00
2	Γλώσσα	7			7		14,00	7			7		14,00
3	Μαθηματικά	4/2	4/2	4/2			6,00	4/2	3/2	3/2			5,00
4	Ιστορία				2/2		1,00				2/2		1,00
5	Μελέτη Περιβάλλοντος	3/2			3/2		3,00	3/2					1,50
6	Γεωγραφία										2/2		1,00
7	Φυσικά										3/2		1,50
8	Κοιν. & Πολ. Αγωγή										1/2		0,50
9	Ευέλικτη Ζώνη	3/2			2/2		2,50	2/2			2/2		2,00
10	Μελέτη - Προετοιμασία					5/2	2,50					5/2	2,50
ΣΥΝΟΛΟ		12	2	2	10,5	3,5	30,00	11,5	1,5	1,5	12,5	3	30,00
11	Αισθητική Αγωγή (Μουσική, Εικαστικά, Θεατρ. Αγωγή)												
12	Φυσική Αγωγή												
13	Αγγλικά												
14	Τ.Π.Ε.												

Το μάθημα της Γλώσσας διδάσκεται για 7 διδακτικές ώρες στις τάξεις Α', Β', Γ'-Δ' (συνδιδασκαλία), Ε'-ΣΤ'

(συνδιδασκαλία).

Το μάθημα των Μαθηματικών διδάσκεται για 4 διδακτικά ημίωρα στις Α', Β', Γ' και Δ' τάξεις και για 3 διδακτικά ημίωρα στις Ε' και ΣΤ'. Το μάθημα των μαθηματικών διδάσκεται ξεχωριστά σε κάθε τάξη και όχι σε συνδιδασκαλία.

Το μάθημα της Ιστορίας διδάσκεται για 2 διδακτικά ημίωρα στην Γ'-Δ' (συνδιδασκαλία) και για 2 διδακτικά ημίωρα στην Ε'-ΣΤ' (συνδιδασκαλία).

Το μάθημα των Θρησκευτικών διδάσκεται για 2 διδακτικά ημίωρα στην Γ'-Δ' (συνδιδασκαλία) και για 2 διδακτικά ημίωρα στην Ε'-ΣΤ' (συνδιδασκαλία).

Το μάθημα της Γεωγραφίας διδάσκεται για 2 διδακτικά ημίωρα στην Ε'-ΣΤ' (συνδιδασκαλία).

Το μάθημα των Φυσικών διδάσκεται για 3 διδακτικά ημίωρα στην Ε'-ΣΤ' (συνδιδασκαλία).

Το μάθημα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής διδάσκεται για 1 διδακτικό ημίωρο στην Ε'-ΣΤ' (συνδιδασκαλία).

Το μάθημα της Μελέτης Περιβάλλοντος διδάσκεται για 3 διδακτικά ημίωρα στις τάξεις Α' και Β' και 3 διδακτικά ημίωρα στην Γ'-Δ' (συνδιδασκαλία).

Η Ευέλικτη ζώνη διδάσκεται 3 διδακτικά ημίωρα στην Α' τάξη, 2 διδακτικά ημίωρα στην Β' τάξη, 2 διδακτικά ημίωρα στις τάξεις Γ'-Δ' (συνδιδασκαλία) και 2 διδακτικά ημίωρα στις τάξεις Ε'-ΣΤ' (συνδιδασκαλία).

Το μάθημα της Αισθητικής Αγωγής περιλαμβάνει τα Εικαστικά, τη Μουσική και τη Θεατρική Αγωγή και διδάσκεται κατ' ελάχιστον ένα (1) διδακτικό ημίωρο σε όλες τις τάξεις και κατά μέγιστο: α) τα Εικαστικά 2 διδακτικές ώρες στις Α' και Β' τάξεις και 1 διδακτική ώρα στις Γ', Δ', Ε' και ΣΤ' τάξεις, β) η Μουσική 1 διδακτική ώρα σε όλες τις τάξεις και γ) η Θεατρική Αγωγή 1 διδακτική ώρα σε όλες τις τάξεις.

Το μάθημα της Φυσικής Αγωγής διδάσκεται κατ' ελάχιστον ένα (1) διδακτικό ημίωρο σε όλες τις τάξεις και κατά μέγιστο 3 διδακτικές ώρες σε όλες τις τάξεις.

Το μάθημα των Αγγλικών διδάσκεται από εκπαιδευτικό ΠΕ06 κατ' ελάχιστον ένα (1) διδακτικό ημίωρο σε όλες τις τάξεις και κατά μέγιστο 1 διδακτική ώρα στις Α' και Β' τάξεις και 3 διδακτικές ώρες στις Γ', Δ', Ε' και ΣΤ' τάξεις.

Το μάθημα των ΤΠΕ διδάσκεται από εκπαιδευτικό ΠΕ19-20 ή από εκπαιδευτικό ΠΕ70, εφόσον είναι κάτοχος πιστοποίησης Β' επιπέδου, κατ' ελάχιστον ένα (1) διδακτικό ημίωρο σε όλες τις τάξεις και κατά μέγιστο 1 διδακτική ώρα σε όλες τις τάξεις.

Ωρολόγιο Πρόγραμμα Ολοήμερου 3/θεσιου Δημοτικού Σχολείου

Α/ Α	Μαθήματα	ΤΑΞΕΙΣ Α Β				ΤΑΞΕΙΣ Γ Δ				ΤΑΞΕΙΣ Ε ΣΤ			
		Α	Β	Συνδ/ λία	Σύνολ ο ωρών	Γ	Δ	Συνδ/λί α	Σύνολ ο ωρών	Ε	ΣΤ	Συνδ/ λία	Σύνολ ο ωρών
1	Θρησκευτικά							2	2,00			2	2,00
2	Γλώσσα	7	7		14,00			8	8,00			7	7,00
3	Μαθηματικά	4/2	4/2		4,00	3	3		6,00	3	3		6,00
4	Ιστορία							2	2,00			2	2,00
5	Μελέτη Περιβάλλοντος			3	3,00			3	3,00				
6	Γεωγραφία											1	1,00
7	Φυσικά											3	3,00
8	Κοιν. & Πολ. Αγωγή											1	1,00
9	Ευέλικτη Ζώνη			3/2	1,50			4/2	2,00			3/2	1,50
10	Μελέτη - προετοιμασία			5/2	2,50			5/2	2,50			5/2	2,50
11	Μάθημα ειδικότητας			5	5,00			9/2	4,50			4	4,00
ΣΥΝΟΛΟ		9,00	9,00	12,00	30,00	3	3	24	30,00	3,00	3,00	24,00	30,00
12	Αισθητική Αγωγή (Μουσική, Εικαστικά, Θεατρ. Αγωγή)												
13	Φυσική Αγωγή												
14	Αγγλικά												
15	Τ.Π.Ε.												

Το μάθημα της Γλώσσας διδάσκεται για 7 διδακτικές ώρες στις τάξεις Α' και Β', 8 διδακτικές ώρες στις Γ'-Δ' (συνδιδασκαλία) και 7 διδακτικές ώρες στις Ε'-ΣΤ' (συνδιδασκαλία).

Το μάθημα των Μαθηματικών διδάσκεται για 4 διδακτικά ημίωρα στις τάξεις Α' και Β' και για 3 διδακτικές ώρες στις Γ', Δ', Ε' και ΣΤ' τάξεις. Το μάθημα των μαθηματικών διδάσκεται ξεχωριστά σε κάθε τάξη και όχι σε συνδιδασκαλία.

Το μάθημα της Ιστορίας διδάσκεται για 2 διδακτικές ώρες στην Γ'-Δ' (συνδιδασκαλία) και για 2 διδακτικές ώρες στην Ε'-ΣΤ' (συνδιδασκαλία).

Το μάθημα των Θρησκευτικών διδάσκεται για 2 διδακτικές ώρες στην Γ'-Δ' (συνδιδασκαλία) και για 2 διδακτικές ώρες στην Ε'-ΣΤ' (συνδιδασκαλία).

Το μάθημα της Γεωγραφίας διδάσκεται για 1 διδακτική ώρα στην Ε'-ΣΤ' (συνδιδασκαλία).

Το μάθημα των Φυσικών διδάσκεται για 3 διδακτικές ώρες στην Ε΄-ΣΤ΄ (συνδιδασκαλία).

Το μάθημα της Κοινωνικής και Πολιτικής Αγωγής διδάσκεται για 1 διδακτική ώρα στην Ε΄-ΣΤ΄ (συνδιδασκαλία).

Η Ευέλικτη ζώνη διδάσκεται 3 διδακτικά ημίωρα στις τάξεις Α΄-Β΄ (συνδιδασκαλία), 4 διδακτικά ημίωρα στις τάξεις Γ-Δ (συνδιδασκαλία) και 3 διδακτικά ημίωρα στις τάξεις Ε΄-ΣΤ΄ (συνδιδασκαλία).

Το μάθημα της Αισθητικής Αγωγής περιλαμβάνει τα Εικαστικά, τη Μουσική και τη Θεατρική Αγωγή και διδάσκεται κατ' ελάχιστον ένα (1) διδακτικό ημίωρο σε όλες τις τάξεις και κατά μέγιστο: α) τα Εικαστικά 2 διδακτικές ώρες στις Α΄ και Β΄ τάξεις και 1 διδακτική ώρα στις Γ΄, Δ΄, Ε΄ και ΣΤ΄ τάξεις, β) η Μουσική 1 διδακτική ώρα σε όλες τις τάξεις και γ) η Θεατρική Αγωγή 1 διδακτική ώρα σε όλες τις τάξεις.

Το μάθημα της Φυσικής Αγωγής διδάσκεται κατ' ελάχιστον ένα (1) διδακτικό ημίωρο σε όλες τις τάξεις και κατά μέγιστο 3 διδακτικές ώρες σε όλες τις τάξεις.

Το μάθημα των Αγγλικών διδάσκεται από εκπαιδευτικό ΠΕ 06 κατ' ελάχιστον ένα (1) διδακτικό ημίωρο σε όλες τις τάξεις και κατά μέγιστο 1 διδακτική ώρα στις τάξεις Α΄ και Β΄ και 3 διδακτικές ώρες στις Γ΄, Δ΄, Ε΄ και ΣΤ΄ τάξεις.

Το μάθημα των ΤΠΕ διδάσκεται από εκπαιδευτικό ΠΕ19-20 ή από εκπαιδευτικό ΠΕ70, εφόσον είναι κάτοχος πιστοποίησης Β΄ επιπέδου, κατ' ελάχιστον ένα (1) διδακτικό ημίωρο σε όλες τις τάξεις και κατά μέγιστο 1 διδακτική ώρα σε όλες τις τάξεις.

Το Ολιγοθέσιο Δημοτικό Σχολείο δύναται να λειτουργεί κατά περίπτωση ως εξής:

Α) να στελεχωθεί από ειδικότητες των κλάδων ΠΕ06, ΠΕ11, ΠΕ32, ΠΕ16, ΠΕ08, ΠΕ19-20 για τουλάχιστον 3 ημέρες της εβδομάδας και με τις προϋποθέσεις:

α) με διάθεση ενός εκπαιδευτικού ειδικότητας για τουλάχιστον 4 διδακτικές ώρες ημερησίως στα **1/θέσια και 2/θέσια** και

β) με διάθεση ενός εκπαιδευτικού ειδικότητας για τουλάχιστον 5 διδακτικές ώρες ημερησίως στα **3/θέσια** όπου λειτουργεί ένα (1) τμήμα προαιρετικού ολοήμερου προγράμματος και δύο (2) εκπαιδευτικών ειδικοτήτων όταν λειτουργούν δύο (2) τμήματα προαιρετικού ολοήμερου προγράμματος.

Β) Σε περιπτώσεις που η στελέχωση με οποιαδήποτε από τις ακόλουθες ειδικότητες ΠΕ06, ΠΕ11, ΠΕ32, ΠΕ16, ΠΕ08, ΠΕ19-20 είναι δυνατή για μια (1) ή δύο (2) ημέρες, τότε λειτουργεί όπως προβλέπεται στην παρούσα ΥΑ προσαρμοσμένο στις ειδικότητες που διατίθενται, ενταγμένες στο εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα **χωρίς τη λειτουργία του προαιρετικού ολοήμερου προγράμματος.**

Γ) στις περιπτώσεις που η σχολική μονάδα στελεχώνεται με έναν επιπλέον εκπαιδευτικό ΠΕ70, ακολουθείται το ωρολόγιο πρόγραμμα όπως περιγράφεται στην παρούσα ΥΑ και οι εκπαιδευτικοί ΠΕ70 αναλαμβάνουν τα μαθήματα της Αισθητικής Αγωγής, της Φυσικής Αγωγής και των ΤΠΕ εφόσον είναι

κάτοχοι πιστοποίησης Β' επιπέδου. Το γνωστικό αντικείμενο της Μελέτης – Προετοιμασίας μετατίθεται στο προαιρετικό ολοήμερο πρόγραμμα του οποίου η έναρξη για τις τάξεις Α' και Β' δύναται να μετατίθεται την 6^η διδακτική ώρα με την σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου σχολικού συμβούλου και απόφαση του οικείου Διευθυντή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης. Για την συμπλήρωση του ωραρίου τους οι εκπαιδευτικοί ΠΕ70 δύναται να αναλαμβάνουν ενισχυτική διδασκαλία με την σύμφωνη γνώμη του αρμόδιου σχολικού συμβούλου και απόφαση του οικείου Διευθυντή Εκπαίδευσης.

Στο 1/θέσιο, 2/θέσιο και 3/θέσιο δημοτικό σχολείο το γνωστικό αντικείμενο της Μελέτης - Προετοιμασίας διδάσκεται για 5 διδακτικά ημίωρα σε όλες τις τάξεις, στο 12^ο διδακτικό ημίωρο πριν την λήξη του υποχρεωτικού προγράμματος. Κατά τις ημέρες της περίπτωσης Α) που δεν λειτουργεί το προαιρετικό ολοήμερο πρόγραμμα όπως και για την περίπτωση Β) το γνωστικό αντικείμενο της Μελέτης – Προετοιμασίας αντικαθίσταται με τα μαθήματα της Φυσικής Αγωγής, της Αισθητικής Αγωγής ή των ΤΠΕ εφόσον ο εκπαιδευτικός ΠΕ70 είναι κάτοχος πιστοποίησης Β' επιπέδου, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά δεν καλύπτονται από ειδικότητα που διδάσκει ενταγμένη στο ωρολόγιο πρόγραμμα της πρωινής λειτουργίας και με στόχο να εξασφαλιστεί η κατ' ελάχιστο διδασκαλία αυτών των γνωστικών αντικειμένων, η οποία ορίζεται στο ένα (1) διδακτικό ημίωρο ανά τάξη.

Σε περίπτωση που είναι αδύνατη η στελέχωση με οποιαδήποτε από τις ειδικότητες ΠΕ06, ΠΕ11, ΠΕ32, ΠΕ16, Π08, ΠΕ19-20 ή πρόσθετο εκπαιδευτικό ΠΕ70 τότε ακολουθείται το κάτωθι ωρολόγιο πρόγραμμα :

ΜΟΝΟΘΕΣΙΟ													
		Γενική Συνδι- ασκα- λία Α,Β ,Γ,Δ ,Ε,Σ Τ	ΤΑΞΕΙΣ Α' Β'			ΤΑΞΕΙΣ Γ' Δ'			ΤΑΞΕΙΣ Ε' ΣΤ'			Γενική ή Συνδι- ασκα- λία Γ,Δ,Ε,Σ Τ	ΣΥΝ- ΟΛΟ
			Α	Β	Συ- νδι- ασκα- λία Α- Β	Γ	Δ	Συ- νδι- ασκα- λία Γ-Δ	Ε	ΣΤ	Συνδι- ασκα- λία Ε,ΣΤ		
1	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ							1/2			1/2		1
2	ΓΛΩΣΣΑ		6/2	6/2				6/2			6/2		12
3	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ		3/2	3/2		3/2	3/2		3/2	3/2			9
4	ΙΣΤΟΡΙΑ							1/2			1/2		1
5	ΜΕΛ. ΠΕΡΙΒΑΛ.		2/2	2/2				2/2					3
6	ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ										1/2		1/2
7	ΦΥΣΙΚΑ										2/2		1
8	ΚΠΑ										1/2		1/2
9	ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ				1/2							1/2	1
10	ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	2/2											1
ΣΥΝΟΛΟ		1	5 1/2	5 1/2	1/2	1 1/2	1 1/2	5	1 1/2	1 1/2	6	1/2	30

2/ΘΕΣΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ													
Α/ Α	ΜΑΘΗΜΑΤ Α	1ο Τμήμα Συνδιδασκαλίας						2ο Τμήμα Συνδιδασκαλίας					
		Γενική Συνδι δασκα λία Α,Γ, Δ	Α	ΤΑΞΕΙΣ Γ' Δ'			Σύν ολο ρών 1ου τμή μα τος	Γεν ική Συ νδι δα σκα λί α 'Β' ,Ε', ΣΤ'	Β	ΤΑΞΕΙΣ Ε' ΣΤ'			Σύν ολο ρών 2ου Τμή μα τος
				Γ	Δ	Συνδι δασκα λία Γ-Δ				Ε	ΣΤ	Συν δι δα σκα λία Ε,Σ Τ	
1	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ					2/2	1					2/2	1
2	ΓΛΩΣΣΑ		7			7	14		7			7	14
3	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ		4/2	4/2	4/2		6		4/2	3/2	3/2		5
4	ΙΣΤΟΡΙΑ					2/2	1					2/2	1
5	ΜΕΛ. ΠΕΡΙΒΑΛ.		3/2			3/2	3		3/2				3/2
6	ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ											2/2	1
7	ΦΥΣΙΚΑ											3/2	1 1/2
8	ΚΠΑ											1/2	1/2
9	ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ		1/2			1/2	1		1/2			1/2	1
10	ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ	2/2					1	2/ 2					1
11	ΕΥΕΛΙΚΤΗ ΖΩΝΗ		3/2			3/2	3		3/2			2/2	5/2
ΣΥΝΟΛΟ		1	12 1/2	2	2	12 1/2	30	1	12 1/2	1 1/2	1 1/2	13 1/2	30

3/ΘΕΣΙΟ ΔΗΜΟΤΙΚΟ													
A/A	ΜΑΘΗΜΑΤ Α	ΤΑΞΕΙΣ Α΄ ΚΑΙ Β΄				ΤΑΞΕΙΣ Γ΄ ΚΑΙ Δ΄				ΤΑΞΕΙΣ Ε΄ ΚΑΙ ΣΤ΄			
		A	B	Συνδ ιδασ καλί α	ΣΥΝ ΟΛΟ ΩΡΩ Ν	Γ	Δ	Συνδ ιδασ καλί α	ΣΥΝ ΟΛΟ ΩΡΩ Ν	Ε	ΣΤ	Συνδ ιδασ καλί α	ΣΥΝ ΟΛΟ ΩΡΩ Ν
1	ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ							2	2			2	2
2	ΓΛΩΣΣΑ	7	7		14			8	8			7	7
3	ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ	4/2	4/2		4	3	3		6	3	3		6
4	ΙΣΤΟΡΙΑ							2	2			2	2
5	ΜΕΛ. ΠΕΡΙΒΑΛ.	3/2	3/2		3			3	3				
7	ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ											2/2	1
9	ΦΥΣΙΚΑ											3	3
10	ΚΠΑ											1	1
11	ΑΙΣΘΗΤΙΚΗ ΑΓΩΓΗ			3/2	3/2			4/2	2			3/2	3/2
12	ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ			2/2	1			2	2			2	2
13	ΕΥΕΛΙΚΤΗ ΖΩΝΗ			3/2	3/2			4/2	2			3/2	3/2
ΣΥΝΟΛΟ		10 1/2	10 1/2	4	25	3	3	21	27	3	3	21	27

Οι διδακτικές ώρες/ημίωρα των μαθημάτων των Αγγλικών, των ΤΠΕ, της Αισθητικής Αγωγής, της Φυσικής Αγωγής στις περιπτώσεις Α) και Β) των Ολοήμερων Ολιγοθέσιων Δημοτικών Σχολείων δεν επιβαρύνουν το ωρολόγιο πρόγραμμα αυξάνοντας το σύνολο των διδακτικών ωρών αφού προβλέπεται να διδάσκονται από τους εκπαιδευτικούς ειδικοτήτων παράλληλα με το μάθημα που θα διδάσκει ο εκπαιδευτικός ΠΕ70 κατά το ίδιο διδακτικό ημίωρο.

Τα μαθήματα των Αγγλικών, της Φυσικής Αγωγής, της Αισθητικής Αγωγής και των ΤΠΕ διδάσκονται από εκπαιδευτικούς των αντίστοιχων ειδικοτήτων. Σε περιπτώσεις αδυναμίας κάλυψης του προγράμματος από εκπαιδευτικούς των αντίστοιχων ειδικοτήτων, η διδασκαλία των γνωστικών αντικειμένων της Αισθητικής Αγωγής και της Φυσικής Αγωγής δύναται να ανατεθεί σε εκπαιδευτικούς του κλάδου ΠΕ70 και η διδασκαλία του γνωστικού αντικείμενου των ΤΠΕ σε εκπαιδευτικούς του κλάδου ΠΕ70 οι οποίοι διαθέτουν πιστοποίηση Β' επιπέδου. Η διδασκαλία των γνωστικών αντικειμένων των Αγγλικών, της Φυσικής Αγωγής, της Αισθητικής Αγωγής και των ΤΠΕ δύναται να γίνεται σε ομάδες μαθητών διαφορετικών τάξεων με παιδαγωγικά κριτήρια και σύμφωνα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του μαθητικού πληθυσμού της κάθε σχολικής μονάδας. Ο εκπαιδευτικός ΠΕ70, σε συνεργασία με τον εκπαιδευτικό ειδικότητας δημιουργούν ομάδες μαθητών έτσι ώστε να επιτυγχάνεται στο μέγιστο δυνατό βαθμό η κάλυψη των εκπαιδευτικών αναγκών των μαθητών στα πλαίσια της εύρυθμης λειτουργίας του προγράμματος του σχολείου.

Το εβδομαδιαίο ωρολόγιο πρόγραμμα καταρτίζεται με τέτοιο τρόπο ώστε κάθε τάξη να διδάσκεται κατ' ελάχιστον ένα (1) διδακτικό ημίωρο το γνωστικό αντικείμενο της κάθε διαθέσιμης ειδικότητας.

Κατά την σύνταξη του ωρολογίου προγράμματος σε καμιά περίπτωση δεν παραβιάζεται το εργασιακό και διδακτικό ωράριο των εκπαιδευτικών.

Βασική προϋπόθεση για να λειτουργήσει το προαιρετικό ολοήμερο πρόγραμμα μετά την λήξη του υποχρεωτικού στις 13:30 είναι η εγγραφή τουλάχιστον των 2/3 του μαθητικού πληθυσμού στο ολοήμερο προαιρετικό πρόγραμμα για τα 1/θέσια σχολεία και 10 μαθητών για τα 2/θέσια και 3/θέσια σχολεία.

Δικαίωμα εγγραφής στο προαιρετικό ολοήμερο πρόγραμμα έχουν όλοι οι μαθητές του σχολείου.

Στο προαιρετικό ολοήμερο πρόγραμμα καθημερινά δύναται να εντάσσεται διδακτικό αντικείμενο από τα αναφερόμενα: ΤΠΕ, Αθλητισμός, Εικαστικά, Μουσική, Θεατρική Αγωγή, Αγγλικά και Πολιτιστικοί Όμιλοι Δραστηριοτήτων. Το διδακτικό αντικείμενο των Πολιτιστικών Ομίλων Δραστηριοτήτων δύναται να ανατίθεται στο σύνολο των εκπαιδευτικών για συμπλήρωση του υποχρεωτικού διδακτικού ωραρίου.

Η ώρα της σίτισης – χαλάρωσης εντάσσεται στην παιδαγωγική διαδικασία και θεωρείται διδακτική ώρα για τον εκπαιδευτικό που διδάσκει στο προαιρετικό ολοήμερο πρόγραμμα.

Αποχώρηση των μαθητών του προαιρετικού ολοήμερου προγράμματος γίνεται στις 16:00. Υπεύθυνος για την αποχώρηση των μαθητών είναι ο εκπαιδευτικός που διδάσκει στο ολοήμερο.

Σε κάθε περίπτωση το ωρολόγιο πρόγραμμα διαμορφώνεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις το πρώτο δεκαήμερο του Σεπτεμβρίου με απόφαση του συλλόγου διδασκόντων με την συνεργασία του/της αρμόδιου/ας Σχολικού/ής Συμβούλου.

Το ΕΩΠΔ βασίζεται σε παιδαγωγικά κριτήρια και στο πλαίσιο αυτό αξιοποιείται το υποχρεωτικό διδακτικό ωράριο των εκπαιδευτικών και οι διδακτικές ώρες για τις οποίες έχουν τοποθετηθεί στη σχολική μονάδα. Στη συνέχεια το Εβδομαδιαίο Ωρολόγιο Πρόγραμμα Διδασκαλίας υποβάλλεται σε τρία αντίγραφα στον αρμόδιο Σχολικό Σύμβουλο για θεώρηση, ο οποίος επιστρέφει ένα θεωρημένο αντίγραφο στο σχολείο και ένα στέλνει για ενημέρωση στον οικείο Διευθυντή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης.

Από την δημοσίευση της παρούσας Υ.Α. στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης παύει να ισχύει κάθε άλλη διάταξη αντίθετη με όσα αναφέρονται σε αυτή.

Η παρούσα να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΑΒΡΟΓΛΟΥ

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο κ. Υπουργού
2. Γραφείου κ. Γενικού Γραμματέα
3. Γενική Δ/ση Σπουδών, Προγραμμάτων και Οργάνωσης Π.Ε. & Δ.Ε.
4. Διεύθυνση Σπουδών, Προγραμμάτων & Οργάνωσης Π.Ε. Τμήμα Α'